

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

V důsledku některých závažných násilných incidentů na fotbalových stadionech byla dne 19. srpna 1985 přijata na půdě Rady Evropy **Evropská úmluva o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech** (dále jen „Úmluva o diváckém násilí“). Tento dokument dnes zavazuje celkem 40 států¹ s tím, že pro Českou republiku vstoupil v platnost 1. června 1995². Úmluva o diváckém násilí je zaměřena na prevenci, potírání a reakci na násilné incidenty a nevhodné chování na nebo v blízkosti stadionů a soustřeďuje se téměř výhradně na bezpečnostní opatření. Obsah Úmluvy o diváckém násilí však odráží dobu svého vzniku a nereflektuje příklady dobré praxe, které vznikly v posledních letech. Obsah Úmluvy o diváckém násilí je tak nezřídka v rozporu se současnými doporučeními Stálého výboru zřízeného na základě článku 8 samotné Úmluvy o diváckém násilí, který byl zřízen za účelem sledování jejího naplňování. Tento Stálý výbor tak připravil nový dokument, který je založený na komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb veřejnosti při fotbalových a dalších sportovních akcích, meziagenturní spolupráci a partnerství odpovědných veřejných orgánů a pořadatelů sportovních akcí, jakož i majitelů sportovních zařízení.

Nová **Úmluva Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích** (dále jen „Úmluva“) byla přijata Výborem ministrů Rady Evropy dne 4. května 2016 a otevřena k podpisu dne 3. července 2016 ve francouzském Saint – Denis. Do současné doby ji podepsalo 27 států, z nichž pět již tuto Úmluvu ratifikovalo.³ Úmluva tak v souladu se svým článkem 17 odst. 1 vstoupila v platnost 1. listopadu 2017. Všechny smluvní státy Úmluvy o diváckém násilí jsou vyzvány k ratifikaci Úmluvy s tím, že před ratifikací Úmluvy musí vypovědět Úmluvu o diváckém násilí.⁴

Vypovězení Úmluvy o diváckém násilí vláda schválila svým usnesením č. 663 ze dne 18. září 2017.⁵ Listina o výpovědi bude uložena u generálního tajemníka Rady Evropy po ukončení ratifikačního procesu ve vztahu k Úmluvě. Přejít z úpravy obsažené v Úmluvě o diváckém násilí na novou úpravu obsaženou v Úmluvě by neměl být problematický. Předmět úpravy Úmluvy o diváckém násilí je novou úpravou obsaženou v Úmluvě zcela pokryt. Stálý výbor dosud fungující na základě Úmluvy o diváckém násilí bude nahrazen obdobným orgánem podle Úmluvy, Výborem pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích. Národní fotbalová kontaktní centra v jednotlivých státech, která jsou zásadní pro

¹ Téměř všechny členské státy Rady Evropy a Maroko.

² Úmluva o diváckém násilí nebyla Českou republikou ratifikována, ČR dokument podepsala 28. dubna 1995 bez výhrady ratifikace. Pod číslem 118/1996 bylo ve Sbírce zákonů publikováno sdělení o vstupu dokumentu v platnost.

³ Stav ke dni 18. prosince 2017.

⁴ Listina o výpovědi Úmluvy o diváckém násilí musí být uložena u generálního tajemníka Rady Evropy nejpozději současně s ratifikační listinou k Úmluvě.

⁵ Vzhledem k tomu, že v souladu s tehdejšími postupy vyslovila souhlas se sjednáním Úmluvy o diváckém násilí pouze vláda (svým usnesením č. 27 ze dne 11. ledna 1995), aniž by byl dokument následně předložen Parlamentu ČR k vyslovení souhlasu s ratifikací, není Úmluva o diváckém násilí předkládána Parlamentu ČR s návrhem na vyslovení souhlasu s jejím vypovězením.

mezinárodní spolupráci v této oblasti, budou pokračovat ve své dosavadní činnosti i podle nové Úmluvy. S cílem zajistit hladký přechod od spolupráce podle Úmluvy o diváckém násilí na spolupráci podle Úmluvy, Úmluva zároveň zavazuje smluvní strany Úmluvy, aby spolupracovaly se smluvními stranami Úmluvy o diváckém násilí, které dosud neratifikovaly Úmluvu, v rozsahu stanoveném články 4 a 5 Úmluvy o diváckém násilí (viz níže).

Na základě výše citovaného usnesení vlády byla Úmluva za Českou republiku podepsána dne 30. listopadu 2017.

Pokud jde o úpravu obsaženou v nové Úmluvě, obecně lze konstatovat, že jde o rámcový dokument, který stanoví základní principy a ponechává na jednotlivých členských státech, aby je přizpůsobily vnitrostátním podmínkám a svému právnímu řádu. Pravidla a principy zakotvené v Úmluvě mají být obligatorně implementovány na fotbalové zápasy, kterých se budou účastnit profesionální fotbalové kluby a národní reprezentace, použití Úmluvy na další sporty či sportovní akce je pak ponecháno na rozhodnutí jednotlivých stran. Úmluva zavádí svůj vlastní monitorovací mechanismus (Výbor pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích), který však bude navazovat na dosavadní činnost a spolupráci v rámci již zmíněného Stálého výboru podle Úmluvy o diváckém násilí.

Podpis a ratifikace Úmluvy Českou republikou nevyžadují změnu právního řádu. Závazky vyplývající z Úmluvy Česká republika již naplňuje. Rovněž principy, které Úmluva reprezentuje, jsou již dnes naplňovány. Na zajištění bezpečnosti a pořádku na sportovních akcích se dnes podílí široké spektrum subjektů jak ze státní, tak nestátní sféry. Naopak přítomnost Policie ČR na stadionu se omezuje na případy, kdy bezpečnost sportovní události není objektivně schopen zabezpečit její organizátor.

Komentář k zásadním ustanovením Úmluvy z hlediska jejich vztahu k českému právnímu řádu a současné praxi

Článek 1 a 2

Jak již bylo uvedeno výše, rozsah a cíl Úmluvy jsou v souladu s dlouhodobě prosazovanou českou koncepcí boje proti diváckému násilí, jejíž základní parametry vymezují vládou přijaté dokumenty „Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí“ z července 2008 (usnesení vlády č. 912 ze dne 23. července 2008) a „Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření“ z prosince 2010 (usnesení vlády č. 860 ze dne 1. prosince 2010).

Jednotlivé postupy, které mají vést ke zpříjemnění sportovního prostředí a kterými je v České republice naplňována koncepce boje proti diváckému násilí, mají obecnou platnost. Veškeré kroky jsou založeny na rovném přístupu, kde jsou jasně definovaná pravidla, povinnosti a odpovědnost. Ačkoli se v České republice rizikové sportovní akce (spjaté s problematikou diváckého násilí) týkají z velké části fotbalového prostředí, vyskytují se i v jiných sportovních odvětvích. Proto jsou práva a povinnosti všech subjektů, které se

na zajištění bezpečnosti, pořádku a služeb během sportovních akcí podílejí, pro všechna sportovní odvětví shodná a odlišují se jen mírou očekávaného rizika. Tento přístup odráží zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podpoře sportu“), který obecně formuluje povinnosti při pořádání sportovních podniků a stanoví sankce za jejich nedodržení.

Na konkrétních opatřeních, kterými má být zajišťována bezpečnost a pořádek na sportovních akcích, se podílí řada subjektů a prosazován je komplexní přístup. S ohledem na zastoupení České republiky v mnoha mezinárodních subjektech a organizacích sportovního (FIFA, UEFA) či bezpečnostního (CEPOL⁶, Stálý výbor dle Úmluvy o diváckém násilí) charakteru, jsou při těchto opatřeních vždy brány v potaz mezinárodní zkušenosti a osvědčené postupy.

Článek 4

Článek 4 upravuje závazky smluvních stran týkající se vnitrostátních koordinačních mechanismů. Koordinační úlohu v rámci vnitrostátní spolupráce plní tzv. koordinační komise k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech (dále jen „koordinační komise“), zřízená na základě pokynu ministra vnitra č. 39/1999. Tato koordinační komise nahradila obdobný orgán s obdobnými funkcemi, který existoval při Ministerstvu vnitra již od roku 1996 (byl zřízen na základě usnesení vlády ČR ze dne 11. ledna 1995 č. 27, kterým Česká republika přistoupila k Úmluvě o diváckém násilí). Koordinační komise má 8 členů, z nichž 6 zastupuje rezort Ministerstva vnitra a Policii ČR, 2 rezort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na jednání koordinační komise mohou participovat také zástupci sportovních svazů či jiných státních i nestátních subjektů. Koordinační komise se schází nepravidelně, dle potřeby.

Praktické problémy při naplňování konkrétních opatření v oblasti zajištění bezpečnosti na sportovních akcích a boje s diváckým násilím, včetně jejich koordinace a vyhodnocování, řeší expertní mezirezortní pracovní skupina Ministerstva vnitra. Ta byla ustavena rozhodnutím ministra vnitra v březnu 2014 a její vznik byl dán nutností flexibilněji reagovat na vývoj v oblasti diváckého násilí. V této pracovní skupině jsou zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Nejvyššího státního zastupitelství, Policie ČR, Úřadu na ochranu osobních údajů, České obchodní inspekce, Probační a mediační služby, Fotbalové asociace ČR (dále jen „FA ČR“) a Ligové fotbalové asociace České republiky (dále jen „LFA ČR“). Expertní pracovní skupina se schází pravidelně v intervalech cca jednou za 3 měsíce. Svou činností doplňuje a v některých oblastech i nahrazuje fungování Koordinační komise. Její činnost má výraznější zaměření na konkrétní metodické kroky a jejich aplikační praxi. Řeší tak přípravu všech nových opatření, analyzuje nutnost a dopad přijatých změn, operativně reaguje na konkrétní incidenty a problémy a určuje další směřování této problematiky.

⁶ Evropská policejní akademie –agentura EU, která mj. připravuje školení bezpečnostních složek v oblasti diváckého násilí.

Článek 5

Článek 5 upravuje ochranu, bezpečnost a poskytování služeb veřejnosti na sportovních stadionech. Hlavním právním předpisem, který upravuje zavedení odpovídajících bezpečnostních standardů při sportovních akcích, je zákon o podpoře sportu. Dle § 7a tohoto zákona je základní povinností vlastníka nebo provozovatele přijmout potřebná opatření k zajištění pořádku v průběhu sportovního podniku. Kontrolu dodržování těchto povinností vykonává v přenesené působnosti obecní úřad.

Další povinností je dát podnět k přerušení nebo ukončení probíhajícího sportovního podniku a bez zbytečného odkladu požádat o spolupráci Policii ČR, pokud je bezpečnost osob nebo majetku ve sportovním zařízení ohrožena a přes veškerá opatření nedojde k obnovení pokojného stavu.

Povolování sportovních stadionů probíhá standardně v režimu stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů). Na základě tohoto zákona se stavba umísťuje, povoluje a stanoví se podmínky jejího užívání. V rámci těchto správních řízení, resp. jiných postupů podle stavebního zákona, je řešena též ochrana dotčených veřejných zájmů. Sportovní zařízení jsou tak v rámci postupů dle stavebního zákona hodnocena též z hlediska bezpečnosti, požární ochrany a ochrany veřejného zdraví (včetně hygienických požadavků)⁷.

Zároveň FA ČR a LFA ČR provádějí vlastní certifikaci stadionů⁸, kromě toho udělují taktéž licence na základě hodnocení vycházejícího z metodiky UEFA⁹.

Pravidla chování, práva a povinnosti návštěvníků nebo zakázaná jednání přímo ve sportovním zařízení jsou vymezeny v návštěvních řádech jednotlivých stadionů. Dle § 7a zákona o podpoře sportu je povinností vlastníka nebo provozovatele vydat a zveřejnit návštěvní řád, ve kterém stanoví pravidla pro vstup a chování návštěvníků ve sportovním zařízení a dále práva a povinnosti osob bezprostředně vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení.

V oblasti fotbalového prostředí je obecná právní úprava konkretizována v aktuální Dohodě mezi Policejním prezidiem ČR, LFA ČR a FA ČR ze dne 21. března 2017 (dále jen „Dohoda“). Dohoda vymezuje bližší formy spolupráce při jednotlivých bezpečnostních opatřeních při konkrétním rozdělení odpovědnosti za jednotlivé soutěže mezi FA ČR a LFA ČR, dále zakotvuje požadavky na bezpečnostně-technické prvky fotbalových stadionů (příloha č. 1 Dohody), obsahuje povinné náležitosti návštěvního řádu stadionu (příloha č. 2 Dohody) a konkretizuje povinnosti pořadatelských služeb.

Účelem Dohody tak je mimo jiné posílení spolupráce fotbalových klubů a Policie ČR před konáním fotbalových zápasů tím, že akcentuje nutnost uzavírat místní ujednání

⁷Viz požadavky stanovené např. zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších změn;

vyhláškou č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdější změny;

zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších změn;

vyhláškou č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdější změny.

⁸ Podmínky k získání certifikátu jsou stanoveny projektem „Ligové stadiony 2012“.

⁹ Licenční manuál UEFA – Stadium Infrastructure Regulations (2010)

(v případě rizikových zápasů vždy a písemnou formou). Právě v místním ujednání lze přesně nastavit pravidla součinnosti při konkrétním zápase, přičemž jejich vyhodnocení přináší důležitou zpětnou vazbu pro další spolupráci.

Dohoda je průběžně vyhodnocována, přičemž platí, že kontrolní a koordinační roli při naplňování cílů a závazků založených touto Dohodou má Ministerstvo vnitra. Za účelem naplnění tohoto postupu poskytují strany Dohody Ministerstvu vnitra potřebnou součinnost.

Článek 6

Obsahem článku 6 je úprava bezpečnostních a ochranných opatření a poskytování služeb veřejnosti na veřejných místech. Česká právní úprava umožňuje konání sportovních akcí na veřejných místech. Za zajištění pořádku a bezpečnosti na veřejných místech odpovídá zejména Policie ČR, a to i v situaci, kdy se na nich koná sportovní akce.

Pro samotné pořádání sportovní akce na veřejném prostranství musí být splněny podmínky, které mají mimo jiné zajistit klidný a bezpečný průběh, včetně zajištění odpovídající pořadatelské služby, hasičské a zdravotnické pomoci apod. Zájemce musí požádat příslušný obecní úřad¹⁰ o souhlasné stanovisko se zvláštním užíváním veřejného prostranství. Součástí vydaného rozhodnutí jsou také podmínky, které je žadatel povinen při pořádání veřejné akce dodržet (spolupráce s Policií ČR a dalšími složkami při zabezpečení průběhu akce). Tyto postupy jsou upraveny zejména v obecních vyhláškách jednotlivých obcí.

Oprávnění Policie ČR na úseku ochrany veřejného pořádku se pak řídí zejména zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“). Opatření na ochranu veřejného pořádku se ze své obecné povahy netýkají pouze samotného konání sportovní akce, ale uplatňují se všude, kde dochází k větší kumulaci fanoušků, tedy i na příchozích a rozchodových trasách.

Článek 7

Plánování pro případ výjimečných (nepředvídatelných) a krizových situací je obsahem článku 7. V oblasti stanovení pohotovostních plánů pro akce velkého rozsahu je hlavním odpovědným subjektem Policie ČR. Postupy při sportovních akcích se řídí kromě obecných pravidel zákona o policii také závazným pokynem policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Tento pokyn upravuje postupy Policie ČR pro provádění bezpečnostních opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání pořádkových jednotek a antikonfliktních týmů při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci pořádkových jednotek, jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické zabezpečení.

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších změn.

Článek 8

Spolupráce s fanoušky a místními občanskými spolky je upravena v článku 8 a je primární úlohou jednotlivých sportovních klubů či asociací. Podpora těchto aktivit ze strany státních institucí se může dít například v rámci spolufinancování různých preventivních programů, v rámci práce s mládeží, prevence kriminality apod.

Článek 9

Ustanovení článku 9 upravuje role a opatření policejních složek. Policie ČR se při dohledu nad dodržováním bezpečnosti a veřejného pořádku při sportovních akcích řídí zejména zákonem o policii a zákonem o podpoře sportu. Jednotlivá ustanovení těchto zákonů plně odpovídají požadavkům, které jsou uvedeny v Úmluvě. Policie ČR je tak například vázána zásadou přiměřenosti dle § 10 zákona o policii, která stanoví, že postupy Policie ČR vůči občanům musí být uplatňovány tak, aby nevznikla bezdůvodná újma a zásahy do práv a svobod nepřekročily míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

K praktické komunikaci s fanoušky jsou využívány policejní antikonfliktní týmy. Spolupráce s jinými subjekty při sportovních událostech pak vychází z § 14 zákona o policii a v praxi je realizována např. již zmíněnou Dohodou (viz výše).

Článek 10

Článek 10 se zabývá prevencí a postihováním nevhodného chování během sportovních akcí.

Přestupky na úseku ochrany veřejného pořádku jsou definovány v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, s tím, že jedním z ochranných opatření, které lze uložit, je např. zákaz návštěvy místa, kde se konají sportovní akce.

V oblasti trestních sankcí je pak možné vyzdvihnout ustanovení § 76 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), který umožňuje uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Podstatou je soudem vyslovený zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, a to až na deset let. Po dobu výkonu trestu může být uložena povinnost dostavovat se podle pokynů probačního úředníka v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce na určený útvar Policie ČR. Trest se vztahuje na jednání osoby v souvislosti se sportovní akcí, nemusí tedy jít jen o chování na stadionu, ale také např. při přesunu na něj. Sankce má také preventivní dopad, pracovníci Probační a mediační služby mohou odsouzenému uložit povinnost vykonávat stanovené programy sociálního výcviku a psychologického poradenství, které by jej měly od dalšího páchaní trestné činnosti odradit. Trest se může vztahovat také na mezinárodní zápasy.

Za specifickou sankci lze považovat pravomoc Ministerstva vnitra rozhodnout o tom, že konkrétní sportovní podnik se uskuteční, popř. bude uskutečňovat bez účasti návštěvníků, a to až po dobu jednoho roku. Policie ČR je rovněž oprávněna požadovat náhradu nákladů

vynaložených na obnovu veřejného pořádku, pokud bylo prokázáno, že vlastník či provozovatel neučinil vše potřebné k eliminaci protiprávního stavu (§ 7b odst. 1 a §7a odst. 3 zákona o podpoře sportu).

Zákon o podpoře sportu definuje přestupky a správní delikty, kterých se může dopustit vlastník či provozovatel sportovního zařízení porušením povinností vyplývajících z tohoto zákona v § 7d a 7e.

ČR naplňuje požadavky čl. 10 odst. 3 Úmluvy prostřednictvím ustanovení trestního zákoníku o místní působnosti. Podle § 4 odst. 1 trestního zákoníku se použijí zákony ČR při posuzování trestnosti činu spáchaného na jejím území (zásada teritoriality). Podle § 6 trestního zákoníku se zákony ČR použijí při posuzování trestnosti činu, který v cizině spáchal občan ČR nebo osoba bez státní příslušnosti, která má na jejím území povolen trvalý pobyt (zásada personality).

Článek 11

Článek 11 upravuje mezinárodní spolupráci. Při akcích mezinárodního charakteru je spolupráce s jinými státy naprosto běžnou záležitostí. V rámci Policie ČR působí tzv. spotteři – policisté, kteří jsou vysíláni dle potřeb a požadavků hostitelské země na sportovní akce s českou účastí za účelem monitoringu a prevence.

Mezinárodní spolupráce v oblasti bezpečnosti při sportovních akcích se řídí, pokud jde o členské státy EU, zejména Rozhodnutím Rady 2002/348/SVV ze dne 25. dubna 2002, o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru, ve znění Rozhodnutí Rady 2007/412/SVV ze dne 12. června 2007 a Usnesením Rady 2010/C 165/01 o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatřeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu.

Spolupráce mezi jednotlivými státy má být zajišťována prostřednictvím tzv. národních fotbalových informačních středisek (dále jen „NFIP“). Tato centra, která existují již nyní (jejich existenci předpokládala již Úmluva o diváckém násilí), fungují jako přímé ústřední kontaktní místo pro výměnu důležitých informací a pro usnadnění mezinárodní policejní spolupráce v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru. NFIP se před každým fotbalovým zápasem mezinárodního rozměru, během něj a po něm zapojují do vzájemné výměny obecných informací a osobních údajů. V ČR je činnost NFIP zajišťována Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR.

Článek 12

Článek 12 upravuje poskytování informací týkajících se legislativních a dalších opatření přijatých s cílem naplnit podmínky stanovené v Úmluvě Výboru pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích. Ministerstvo vnitra je nadále připraveno poskytovat veškeré požadované informace tak, jak to činí dosud v rámci zastupování České republiky ve Stálém výboru Evropské úmluvy o diváckém násilí.

Článek 13 a 14

Článek 13 ustavuje pro naplňování účelu Úmluvy Výbor pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích. Česká republika bude v tomto výboru zastoupena (podobně jako v současnosti ve Stálém výboru Úmluvy o diváckém násilí) zástupcem odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra a zástupcem českého NFIP. Článek 14 upravuje pak hlavní úkoly Výboru pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích. Výbor může předkládat smluvním stranám doporučení ohledně implementace Úmluvy a může se souhlasem dotčené strany uskutečňovat návštěvy za účelem poskytnutí poradenství a podpory při implementaci Úmluvy.

Článek 15

Článek 15 umožňuje stranám Úmluvy, Výboru pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích a Výboru ministrů Rady Evropy navrhopvat dodatky k Úmluvě a stanoví mechanismus jejich posuzování a přijetí.

Články 16 až 22 – závěrečná ustanovení

V závěrečných ustanoveních najdeme v zásadě standardní formulace týkající se podpisu a vstupu v platnost Úmluvy, možnosti přistoupení státu, který není členem Rady Evropy, vypovězení Úmluvy a teritoriální aplikace dokumentu.

Jak již bylo zmíněno výše, v souladu s článkem 16 odst. 3 je podmínkou uložení ratifikační listiny k Úmluvě vypovězení Úmluvy o diváckém násilí s tím, že výpověď musí být učiněna nejpozději současně s uložení ratifikační listiny. Odstavec 4 téhož článku umožňuje smluvním stranám učinit prohlášení, že Úmluva o diváckém násilí zůstává pro konkrétní stranu v platnosti až do okamžiku vstupu v platnost Úmluvy podle článku 17 odst. 1. Takové prohlášení však není třeba učinit, neboť Úmluva již vstoupila v platnost.

Úmluva předpokládá (článek 19 odst. 1), že státy, které ratifikovaly Úmluvu, budou ve vztahu ke smluvním stranám Úmluvy o diváckém násilí, které dosud nejsou smluvními stranami Úmluvy, nadále aplikovat články 4 a 5 Úmluvy o diváckém násilí. Článek 4 se týká mezinárodní spolupráce v oblasti předmětu Úmluvy o diváckém násilí (je nahrazen článkem 11 Úmluvy). Státy se v něm zavazují, že se před zásadními mezinárodními fotbalovými zápasy sejdou všechny zainteresované strany, aby identifikovaly ty zápasy, při kterých hrozí projevy násilí ze strany fanoušků a domluvily se na opatřeních, které je třeba učinit před, během a po konání zápasu. Článek 5 Úmluvy o diváckém násilí (je nahrazen článkem 9 Úmluvy) obsahuje spíše vágní závazek postihovat pachatele násilného či jiného kriminálního chování diváků. Zároveň požaduje, aby strany zvážily možnost:

- předání trestního řízení do státu trvalého pobytu osoby podezřelé ze spáchání trestné činnosti související s násilím během sportovní akce,
- extradici osoby podezřelé ze spáchání takového trestného činu,
- předání odsouzeného za takový trestný čin k výkonu trestu do příslušného státu.

Spolupráce podle článku 5 se však bude odehrávat v souladu s existujícími mezinárodními instrumenty justiční spolupráce v trestních věcech, resp. vnitrostátními právními předpisy států.

Toto přechodné opatření, tj. použití článku 4 a 5 Úmluvy o diváckém násilí, má překlenout dobu, než se stanou všechny smluvní strany Úmluvy o diváckém násilí smluvními stranami Úmluvy. Je zřejmé, že Úmluva nemůže zároveň zavázat smluvní strany Úmluvy o diváckém násilí, aby v souladu s články 4 a 5 spolupracovaly se státy, smluvními stranami Úmluvy, které již Úmluvu o diváckém násilí vypověděly. V praxi se však nedají očekávat žádné komplikace. Spolupráce v této oblasti je společným zájmem zúčastněných států, odepření spolupráce ze strany států, smluvních stran Úmluvy o diváckém násilí, vůči státu, který je smluvní stranou Úmluvy a Úmluvou o diváckém násilí již není vázán, se nedá očekávat. Nadto existuje silný tlak na smluvní strany Úmluvy o diváckém násilí, aby se v co nejkratší době staly smluvními stranami Úmluvy.

K Úmluvě byla učiněna výhrada ze strany Polska, a to konkrétně k článku 5 odst. 2 Úmluvy, jež se týká nařízení a opatření zajišťujících povolování provozování sportovních stadionů. Uvedená výhrada byla učiněna v souladu s Vídeňskou úmluvou o smluvním právu, nenavrhuje se tak podat vůči této výhradě námitku.

Prohlášení k Úmluvě učinily prozatím čtyři smluvní státy - Francie a Monako prohlášení podle článku 16 odst. 4 (vysvětlení viz výše), Španělsko a Ázerbájdžán učinily prohlášení k vyjasnění aplikace Úmluvy vůči území Gibraltarů, resp. vůči Arménii a území Náhorního Karabachu.

Sjednání Úmluvy o diváckém násilí bylo v roce 1995 schváleno pouze vládou.¹¹ Úmluva tedy nebyla předložena s návrhem na vyslovení souhlasu s ratifikací Parlamentu ČR, což odpovídalo tehdejšímu postupu při sjednávání mezinárodních smluv tohoto typu. Z tohoto důvodu byl rovněž návrh na vypovězení Úmluvy o diváckém násilí předložen pouze vládě s tím, že k uložení listiny o výpovědi dojde až poté, co bude ukončen ratifikační proces k Úmluvě.

Text Úmluvy o diváckém násilí nebyl s ohledem na tehdy platné předpisy publikován. Text v anglickém původním znění s tehdy pořízeným překladem je součástí materiálu pro informaci, a to zejména s ohledem na dočasnou aplikaci článků 4 a 5 Úmluvy o diváckém násilí v souladu s článkem 19 odst. 1 Úmluvy.

¹¹ Usnesení vlády ze dne 11. ledna 1995 č. 27.

Pokud jde o Úmluvu, současná vnitrostátní právní úprava umožňuje ratifikaci Úmluvy bez nutnosti přijímání legislativních opatření k naplnění jejich cílů. Jedná se o mezinárodní smlouvu ve smyslu článku 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „Ústava“), po jejím podpisu se tak předkládá oběma komorám Parlamentu k vyslovení souhlasu s její ratifikací prezidentem republiky ve smyslu článku 49 písm. a) a e) Ústavy.

Úmluva je v souladu s právními předpisy Evropské unie. Je rovněž v souladu s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, jakož i se závazky převzatými v rámci jiných platných mezinárodních smluv.

Přijetí Úmluvy nebude mít přímé dopady na státní rozpočet vzhledem k tomu, že závazky vyplývající z Úmluvy jsou již plněny.

V Praze dne 19. ledna 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.